

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Vlastnosti školních obědů důležité pro občany v ČR

Školní obědy jsou věčné téma. Nebude asi nikdy dořešeno, protože co člověk to názor. Dá se ale změřit, čemu většina dává přednost. Nová filosofie péče o školní stravování ze strany státu asi neexistuje, ale je možné vyjít z celoevropských názorů, které jsou naopak poměrně dobře známé. Zeptali jsme se proto občanů, jaké vlastnosti by měl mít školní oběd především. Nabídli jsme jim výběr 6 nejčastěji požadovaných vlastností. Zahrnuta není cena. Má se zato, že ekonomika vychází z platné legislativy v současné době.

Reprezentativní šetření pro SZÚ provedlo Lékařské informační centrum, s.r.o. Proběhlo na sklonku roku 2016. V šetření respondenti posuzovali chutnost oběda, vyvážený obsah živin (nutriční adekvátnost), zdravotní bezpečnost oběda, prostředí, ve kterém je školní oběd podáván, skutečnost, zda školní oběd vytváří správné stravovací návyky a zda má být připraven z kvalitních místních surovin, včetně biopotravin.

Zdravotní bezpečnost oběda

Zdravotní bezpečnost je považována občany ČR za nejdůležitější vlastnost školního oběda. Za velmi důležitou ji považují více než 3/4 respondentů. Významně větší důraz kladou na zdravotní bezpečnost ženy, vzdělanější osoby a osoby, které pečují o děti ve věku 6 - 19 let.

Nutriční vyváženost oběda

Vyvážený obsah živin ve školním obědě považují za velmi důležitý více než 2/3 občanů ČR. Větší důraz na tuto vlastnost kladou ženy, tento názor však významně souvisí i s věkem, rodinným stavem, vzděláním, výchovou dětí a povoláním.

Důraz na vyvážený obsah živin kladou zejména respondenti s maturitou a vysokoškolským vzděláním. Lze konstatovat, že s růstem vzdělání roste i důraz na tuto vlastnost školního oběda.

Na vyvážený obsah živin kladou menší důraz respondenti z nejmladší věkové skupiny (15 - 19 let) a respondenti z věkové skupiny 55 - 64 let.

Významně více připisují důležitost vyváženému obsahu živin občané, kteří vychovávají děti ve věku 6 - 19 let.

Chutnost stravy

Lze konstatovat, že chutnost stravy jako vlastnost školního oběda je velmi důležitá pro 2/3 populace ČR. Významně větší důraz na ni kladou ženy, osoby se základním vzděláním a s maturitou a osoby, které vychovávají děti ve věku od 6 do 19 let.

Výchova ke správným stravovacím návykům

Funkci oběda, spočívající ve výchově ke správným stravovacím návykům, považuje za velmi důležitou více než 1/2 (52,7%) občanů ČR. Významně větší důraz na tuto funkci kladou ženy a občané, vychovávající děti

ve věku od 6 do 19 let.

Příprava oběda z místních kvalitních surovin, včetně biopotravin

Důraz na přípravu školních obědů z místních potravin, včetně biopotravin, klade 39,5% dotázaných. Významně více ho preferují ženy, občané s více dětmi i osoby v domácnosti případně na rodičovské dovolené. Názor na tuto otázku je závislý i na velikosti místa bydliště a na výši čistého měsíčního příjmu domácnosti.

Podávání školního oběda v čistém a příjemném prostředí

Požadavek na podávání školního oběda v čistém a příjemném prostředí považuje za velmi důležitý více než 1/3 (35,5%) občanů ČR. Významně více tento požadavek preferují ženy a vyšší příjmové skupiny.

Závěry jsou očekávané - odpovídají "zdravému rozumu a tradici"

Občané ČR kladou v případě školních obědů jednoznačně největší důraz na jejich zdravotní bezpečnost. V názoru na tuto vlastnost panuje mezi občany ČR největší shoda. Naopak nejmenší důraz je kladen na to, zda je školní oběd připraven z místních kvalitních surovin, včetně biopotravin a zda se podává v čistém a příjemném prostředí.

Tak trošku se výsledky daly očekávat. V rámci některých diskusí či iniciativ se váha preferencí často zamlží tak, že se v tom člověk ztrácí. Važme si zdravého rozumu reprezentativního vzorku populace. Přeci jen rozpoznává, co je z hlediska zdraví nejdůležitější.

Neznamená to ale, že by další atributy školních obědů nestály za pozornost. Naopak, dnešní společnost již má dostatečnou kapacitu na jejich zajištění nějakou vhodnou formou - asi ne revoluční, ale alespoň evoluční. Souvisí to také silně s hygienou, ekologií, regionální ekonomikou a obecnou společenskou kulturou. V této oblasti je pořád hodně co dohánět.

Zjednodušeně - hlavně bezpečné, nutričně adekvátní obědy, a aby se to dalo jíst. Pak to další.

J.Ruprich

Brno, 16.3.2017